

Türkiye'nin Kuşak ve Yol Girişimindeki Konumu

Rapor Sunumu

17 Ekim 2019

Ticaret Bakan Yardımcım Sn. Rıza Tuna Turagay,

İş Konseyi Başkanlarımız ve değerli üyelerimiz,

Değerli Basın Mensuplarımız,

Bugün, Çin'in “**Kuşak ve Yol Girişimi** ile ilgili olarak, Türkiye'nin kendisini nasıl konumlandıracağına dair alternatif senaryoları kapsayan çalışmamızı, Lojistik İş Konseyimiz ve Türk-Çin İş Konseyimizle birlikte sizlere sunmak için bir aradayız. Katılımınız için öncelikle teşekkür ederim.

Ticaret Bakan Yardımcımız Sn. Rıza Tuna Turagay da aramızda, kendisine ayrıca teşekkür ediyorum. Bu güzel çalışmanın ortaya çıkmasında bizlerden desteğini esirgemedi.

Küresel ticarete değişen dinamikler dolayısıyla, Türkiye için yepyeni bir dönemin başındayız. Bu değişimler ışığında, Türkiye için de önemli bir konu olan Kuşak ve Yol Girişiminde, ülkemizdeki jeopolitik konumu ve lojistik açısından taşıdığı önem, bu çalışmayı gerekli kıldı. DEİK olarak üstlendiğimiz misyonlardan biri de, ekonomi ve ticaret bağlamında Türk iş dünyasının geleceğine ışık tutacak, bilgilendirecek ve yönlendirecek çalışmalara da imza atmak.

Diğer taraftan, ülkemiz ve Türk iş dünyası olarak çok yoğun bir gündemimiz varken, milli menfaatlerimiz doğrultusunda siyasi ve askeri arenada başka bir mücadelenin de içindeyiz.

Bu sebeple, bir kez daha, Barış Pınarı Harekatı'yla, terör unsurlarına karşı, güvenliğimizin ve sınırlarımızın korunması için mücadele eden Mehmetçiklerimizin yanında olduğumuzu belirtmek istiyorum. Allah yar ve yardımcıları olsun.

Türk askerinin, Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı harekâtlarında olduğu gibi, orada hangi amaçla bulunduğunu, amacının, masum Kürt, Arap ya da diğer sivil unsurlara zarar vermek değil, hem onların, hem de sınırlarımızın güvenliğini sağlamak olduğunu, bıkmadan ve usanmadan, her ortamda anlatıyoruz ve anlatmalıyız.

Kasıtlı bir kara propaganda yürütülüyor ve hepimiz buna karşı durmalıyız.

DEİK olarak, dünyanın dört bir yanındaki iş dünyası kuruluşlarına, karşı kanat kuruluşlarımıza, ülkemizde görev yapan yabancı diplomatlara bu harekâtın nedenlerini, hukuki alt yapısını ve barışı sağlamak adına kaçınılmazlığını anlatan yazılar gönderdik ve her alanda çalışmaya devam edeceğiz.

Sayın Bakan Yardımcım, Değerli Basın Mensupları,

Türk özel sektörünün dış dünyaya açılan penceresi olan DEİK, 34 yıldır, çalışmalarını gönüllülük esasıyla sürdüren, bir iş platformu. **“Ticari**

diplomasi” anlayışıyla, tüm dünyaya yayılmış 146 iş konseyimizle çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Geçen hafta Sırbistan’da, hafta sonunda Kazablanka’da, hafta başında, Bakü’deydik. Cumhurbaşkanımız, Bakanlarımız ve iş dünyamızla birlikte, DTİK Diaspora Toplantımızı yaptık. DTİK tarihinde ilk defa yurt dışında, Cumhurbaşkanımızın teşrifiyle bir DTİK Diaspora toplantısı gerçekleştirdik.

Önümüzdeki hafta, Asya kıtasında stratejik öneme sahip, enerji, ticaret ve ulaşım koridorlarında yer alan Pakistan’da olacağız ve Cumhurbaşkanımızın ve Pakistan Başbakanı Sayın Imran Khan’ın teşrifleriyle Pakistan-Türkiye İş Forumu’muzu gerçekleştireceğiz.

DEİK olarak, 146 iş konseyimizle, ayda ortalama 100-150 toplantı ve iş forumuyla, 3. ülkelerde ortak proje çalışmalarıyla, DTİK vasıtasıyla yürüttüğümüz diaspora çalışmalarımızla ve dış ekonomik ilişkilerimizi kapsayan diğer faaliyetlerimizle, bir ve beraber olarak, çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Türk iş dünyasına yeni ufuklar açacak, yol ve istikamet çizecek stratejik çalışmalara da imza atıyoruz.

Geçtiğimiz ay, **“Brexit Sürecinde Türkiye: Riskler ve Fırsatlar”** raporumuzu açıkladık. Raporumuzda Brexit’in, Birleşik Krallık, AB ve Türkiye için siyasi ve ekonomik etkilerini ele aldık.

Hemen akabinde, **“Yurt Dışı Yatırım Endeksimizin”** bu yıl 4.sünü yayımladık. Bu yılki endeksimize göre, Birleşik Krallık, Brexit sürecine rağmen, Türk yatırımcılar için önemli bir cazibe merkezi.

Ticaret Bakanlığımızca belirlenen hedef ülkeler; Çin, Rusya, Hindistan ve Meksika'ya daha odaklı bir şekilde yöneldik. Bu ülkelerle ilgili, hem Pazar Rehberleri hazırlıyor, hem de paydaşlarımızla, eylem planımızı kapsamlı bir biçimde çalışıyoruz. Yakın zamanda kamuoyuna sunacağız.

Diğer yandan, bu ay 4. sayımızı yayımladığımız **Business Diplomacy** dergimiz, iş dünyasına kaynak olmaya devam ediyor.

Bugünse, **"Türkiye'nin Kuşak ve Yol İnisiyatifi'ndeki Konumu"** çalışmamızı sizlerle paylaşmak için bir aradayız.

Çalışmamızda birlikte olduğumuz arkadaşlar, birazdan detaylı sunum yapacak.

Ben, izninizle, kısa ve genel bir giriş yapmak istiyorum.

Küresel ticaret ve yatırım dinamiklerinin oldukça hızlı değiştiği bir dönemdeyiz. Küresel değer zincirlerinin önemini ve bunlara adapte olmanın yararlarını konuşurken, bugün itibarıyla, ikili ticari ilişkilerdeki dalgalanmalar ve önleyici tedbirler nedeniyle, bu zincirlerin katılımcıları önünde fırsatlar ve tehditler bulunuyor.

Nitekim, 2008 küresel krizinden sonra, büyüme, hiçbir ülke için istenen düzeyde gerçekleşmedi ve bu da, yatırım-ticaret arenasındaki rekabeti, daha da sert hale getirdi. Küresel ekonomik akışları yeniden tanımlayacak söz konusu ana gelişmeler arasında, belki de en öne çıkanı Çin'in Kuşak ve Yol Projesi...

Sizler de aşinasınız, dünya üzerinde günümüze kadar birçok lojistik entegrasyon projesi gerçekleşiyor. Ancak Kuşak ve Yol, hem hitap ettiği

coğrafyanın genişliği, hem de bir ekonomik entegrasyon ve kalkınma projesi olması nedenleriyle diğer projelerden ayrışıyor.

Neden mi?

1) Üç karayolu ve bir denizyolu hattı üzerinde tasarlanan projenin, her hattındaki yatırımların nedenleri ve finansman olanakları farklı.

2) Proje, aynı zamanda bir eş zamanlı dijitalleşme projesi.

3) Kuzey aksı Avrupa'ya entegrasyon kadar, rotasındaki ülkelerin ekonomik kalkınmasını da hedefliyor. Zira, Enerji Koridoru olarak adlandırılacak orta koridor, hem Avrupa-Asya arasında sağlıklı enerji akışını temin etmeyi, hem de bölge ülkeleri arasındaki politik gerginlikleri azaltmayı amaçlıyor.

Diğer yandan, Güney koridorda ise, özellikle Afrika'da, sadece altyapı yatırımları değil, yeni ekonomik bölgeler oluşturuluyor ve bu kanalla, bölgedeki firmaların iş yapış şekilleri ile, bölge ülkelerinin iş yapma kolaylığı geliştiriliyor. Bu nedenle, Afrika pazarında Çin'in baskınlığı yakın zamanda daha da artacak ve bu pazara erişim için, Çin'le iş birlikleri, kolaylaştırıcı bir unsur olacaktır.

BRI yatırımlarının göze çarpan bir diğer özelliği de, geçtiği ülkelerin düşük lojistik performansı nedeniyle altyapı ihtiyacı. BRI kapsamında bu ülkelere yapılacak yatırımlar, ülkelerin hem kendi içinde, hem de uluslararası bağlantılılığını artıracak ve küresel ticarete daha fazla entegre olmasını sağlayacak.

Çalışmamızda, Kuşak ve Yol Projesi'ne entegre olmanın Türkiye'nin uluslararası yatırım çekme ve dış ticaret performansına etkisini, 8 senaryo kullanarak inceledik. Birazdan dinleyeceğiz.

Bu senaryolara detaylı olarak baktığımızda, ülkemizin Kuşak ve Yol Projesi'ne dahil olup kazançlı çıkması için; Ar-Ge, üretim ve lojistik konularında aktif bir çalışma yürütmemiz gerekiyor. Bu üç konuda yapacağımız çalışmalarla genel ihracatımızda % 15 artış elde edebiliriz.

Sayın Bakan Yardımcım, Değerli Basın Mensupları,

Türkiye, birçok alanda üretim kabiliyeti olan bir ülke. Çin'in yeni üretim stratejisi, ülkemizin üretim yeteneklerini kullanabileceği alanlar da sunuyor. Bu fırsatları iyi değerlendirmeliyiz.

- Türk ve Çin iş dünyası olarak, Çin üretim teknolojilerini de kullanarak, beraber AR-GE çalışmaları yapmak bunlardan birisi.
- Avantajlı konumumuz ve kabiliyetlerimizle, bir lojistik merkezi olmamız için çalışmalar yapabiliriz ve mutlaka yapmalıyız.
- Biliyorsunuz, Almanya'nın doğusundan Çin'e kadar olan coğrafyada, Türkiye dışında gelişmiş, kapsamlı bir üretim ağı olan bir ülke bulunmuyor. Bu doğrultuda, Çin ve Türkiye uluslararası arenada, kazan-kazan ilişkisine dayalı, sağlam ilişkiler kurarak birlikte hareket edebilir. Bunun için nasıl bir yöntem izleyeceğimizi belirlemeliyiz.
- Yine, DEİK olarak yürüttüğümüz, 3. ülkelerle iş birliği çalışmaları, bu süreçte büyük önem taşıyor. Türk özel

sektörümüzün, Afrika başta olmak üzere, Orta Doğu, Körfez ve Avrasya coğrafyasındaki saha deneyimini, Avrupa ve Uzakdoğulu ortaklıklarla güçlendirerek çalışmalar yapıyoruz. Bunu, bu projeyi de düşünerek daha ileri boyutlara taşımak mümkün mü sorusuna cevap aramalıyız.

Bu konuların üzerine daha fazla eğilmemiz gerekiyor. DEİK olarak görevlerimizden birisi, bu girişimi Türkiye gündemine daha fazla aldırarak farkındalığı oluşturmanın yanı sıra, sonrasında yapılacak çalışmaları da adım adım geliştirmek. Gelişen dinamikleri iyi analiz edersek, küresel dinamikleri değiştirecek bu girişimi, ülkemize fayda sağlayacak şekilde değerlendirebileceğimizi umut ediyorum.

İş insanları olarak, ülkemizi kalkındırmak ve küresel ekonomide aktif rol almak için daima hazırız.

Bu duygularla, Bakan Yardımcım Sn. Tuna Turagay başta olmak üzere, çalışmamızın hazırlık sürecini yürüten PricewaterhouseCoopers'a, çalışmamıza katkı sunan Türkiye-Çin İş Konseyi Başkanımız Murat Kolbaşı ve Lojistik İş Konseyi Başkanımız Turgut Erkeskin'e ve konsey üyelerine, çalışma arkadaşlarıma, araştıran, sorgulayan ve objektif bir biçimde bizleri bilgilendiren siz değerli basın mensuplarımıza ve programımıza katılan ve hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bölgedeki ticari harekete yön verecek Kuşak ve Yol çalışmamızda önemli detaylarla karşılaşıyoruz, ben inceledim ama tekrar sizlerle dinlemekten mutluluk duyuyorum.

Şimdi, sunum öncesinde sözü Ticaret Bakan Yardımcımız Sayın Rıza Tuna Turagay'a vermek isterim. Buyrun Sayın Bakanım.

Bakan Yardımcımıza değerli katkıları için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi izninizle, sunumunu yapmak üzere sözü, PwC Management Consulting Ülke Başkanı Halûk Yalçın ve Kamu Sektörü Danışmanlık Direktörü İdil Özdoğan'a veriyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı